

ActiVite
Zorg die bij je past

Regelgeving

**Hoe ActiVite
omgaat met de
Wet zorg en dwang**

Over de Wet zorg en dwang

Dit is een folder over de Wet zorg en dwang, afgekort de Wzd. Deze wet gaat over onvrijwillige zorg voor mensen met een psychogeriatrische aandoening, zoals dementie. De Wzd regelt wat de rechten van deze cliënten zijn als zij onvrijwillige zorg ontvangen. Daarnaast gaat deze wet ook over de onvrijwillige opname in een verpleeghuis.

Over de Wet zorg en dwang

Zorg is onvrijwillig als de cliënt en/of zijn vertegenwoordiger zich hiertegen verzet. De kernboodschap van de Wzd is dat onvrijwillige zorg alleen wordt ingezet als het echt niet anders kan. Dit geldt ook voor mensen met dementie. Er is weliswaar zorg en ondersteuning nodig, maar dat moet zoveel mogelijk zorg zijn waar cliënten zelf voor kiezen. ActiVite heeft beleid ontwikkeld dat de praktische

uitvoering van de Wzd binnen de organisatie ondersteunt. Dit beleid hebben we uitgewerkt in onze werkprocessen voor onze verpleeghuiszorg en thuiszorg. Ook de kern van ons beleid is dat we geen onvrijwillige zorg inzetten, tenzij het echt niet anders kan.

Er zijn echter situaties waarbij de inzet van onvrijwillige zorg nodig is, bijvoorbeeld voor de veiligheid of kwaliteit van leven

van de cliënt. Voordat we onvrijwillige zorg inzetten, bekijken we eerst aan de hand van een stappenplan de situatie van de cliënt. Daarin onderzoeken we ook de noodzaak van dwang en kijken we of er ook nog andere oplossingen zijn. Dit doen we in overleg met de cliënt en/of de vertegenwoordiger en in afstemming met verschillende deskundigen. Zo komt een besluit tot het toepassen van onvrijwillige zorg zorgvuldig tot stand. Vervolgens beoordelen we samen steeds opnieuw of de onvrijwillige zorg nog nodig is. Mocht de cliënt of zijn wettelijk vertegenwoordiger het er niet mee eens zijn, dan heeft hij of zij recht op advies en bijstand.

Ernstig nadeel

We zetten onvrijwillige zorg alleen in als vrijwillige zorg niet mogelijk is en er sprake is van ernstig nadeel. Vormen van ernstig nadeel die in de wet zijn opgenomen, zijn:

- > Levensgevaar voor de cliënt of iemand anders.
- > Ernstige psychische-, materiële of financiële schade voor de cliënt of iemand anders.
- > Ernstige verwaarlozing van de cliënt of iemand anders.
- > Ernstige verstoorde ontwikkeling van de cliënt of iemand anders.
- > Bedreiging van de veiligheid van de cliënt, bijvoorbeeld doordat hij onder invloed van een ander raakt.
- > Gedrag van de cliënt, dat agressie van anderen oproept.
- > Gevaar voor de algemene veiligheid van personen of goederen.

Onvrijwillige zorg

Zorg is onvrijwillig als de client en/of zijn vertegenwoordiger zich verzet tegen deze zorg. Voorbeelden van onvrijwillige zorg waartegen de cliënt zich kan verzetten, zijn:

- > Toedienen van vocht, voeding en medicatie, medische controles/handelingen.
- > Beperking van bewegingsvrijheid.
- > Insluiting.
- > Toezicht (inclusief het gebruik van domotica).
- > Onderzoek aan kleding of lichaam.
- > Onderzoek van de woon- of verblijfsruimte op middelen die het gedrag beïnvloeden of gevaarlijke voorwerpen.
- > Beperking van vrijheid om het eigen leven in te richten, waardoor de cliënt iets moet doen of laten (incl. gebruik van communicatiemiddelen).
- > Beperking op het ontvangen van bezoek.

Stappenplan

Als het niet lukt om voor een cliënt een vrijwillig alternatief te vinden, volgen we een stappenplan dat in de Wzd is opgenomen. Daarbij kijken we naar de overwegingen om onvrijwillige zorg in te zetten. We consulteren (externe) deskundigen om mee te denken over passende alternatieven. Periodiek beoordelen deze deskundigen of en hoe de onvrijwillige zorg kan worden afgebouwd. Dat stemmen we af met de cliënt en/of de vertegenwoordiger.

Wet zorg en dwang

Zorgverantwoordelijke

In de Wzd heeft de zorgverantwoordelijke een belangrijke taak. Hij of zij draagt binnen de organisatie zorg voor het opstellen, vaststellen, uitvoeren, evalueren en zo nodig het periodiek aanpassen van het zorgplan. Dit doet de zorgverantwoordelijke in overleg met de cliënt of de vertegenwoordiger. Binnen ActiVite is de zorgverantwoordelijke de medisch behandelaar. Heeft u vragen over de Wzd, dan kunt u die altijd aan de zorgverantwoordelijke stellen.

Wzd-functionaris

Zodra onvrijwillige zorg in het zorgplan moet worden opgenomen, beoordeelt een zogenoemde Wzd-functionaris of onvrijwillige zorg zoveel mogelijk voorkomen is (alternatieven) en of de onvrijwillige zorg in verhouding staat tot het (verwachte) ernstig nadeel.

Bij ActiVite werken Wzd-functionarissen (artsen) die verantwoordelijk zijn voor de naleving van de Wzd binnen ActiVite. Zij zien er op toe dat onze behandelaars en zorgmedewerkers op een juiste wijze de regels toepassen, zoals beschreven in de Wzd. Zo zetten we altijd de minst ingrijpende vorm van onvrijwillige zorg in, en de snelst mogelijke afbouw van deze zorg. In dat kader kan de Wzd-functionaris het zorgplan laten aanpassen.

Rechten van de cliënt in relatie tot de Wet Zorg en Dwang

In de Wzd staan verschillende mogelijkheden om de rechtspositie van de cliënt te verstevigen.

- > De cliënt heeft recht op advies en bijstand van een cliëntvertrouwenspersoon.
- > De cliënt en de vertegenwoordiger hebben de mogelijkheid een klacht in te dienen bij een onafhankelijke klachtencommissie.
- > ActiVite heeft de plicht om de rechter te vragen voor iedere cliënt zonder vertegenwoordiger een mentor te benoemen.

Cliëntvertrouwenspersoon (CVP)

De cliëntvertrouwenspersoon heeft als belangrijkste taak om cliënten en hun vertegenwoordigers op hun verzoek te adviseren en bij te staan. Het gaat dan om situaties, die samenhangen met het verlenen van onvrijwillige zorg, met gedwongen opname en verblijf en met het doorlopen van de klachtenprocedure van de Wzd. In onze regio voert stichting Zorgstem het vertrouwenswerk uit voor cliënten van ActiVite die vallen onder de Wzd.

Zo kunt u Zorgstem bereiken:

Bel via 088 678 1000 of mail naar info@zorgstemvertrouwenspersonen.nl

**“Als dat nodig is, consulteren
we [externe] deskundigen
om mee te denken over
passende alternatieven”**

Klachten

ActiVite is aangesloten bij de KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg [KCOZ]. Deze commissie is ingesteld door de brancheorganisaties ActiZ en VGN, samen met cliëntenorganisaties Ieder(in), KansPlus, LOC Waardevolle Zorg en LSR. Drie leden van de KCOZ beoordelen klachten, onder wie in ieder geval een jurist en een gekwalificeerde zorgverlener. Afhankelijk van het onderwerp is de gekwalificeerde zorgverlener een specialist ouderengeneeskunde, een arts voor verstandelijke gehandicapten, een gezondheidszorgpsycholoog of een orthopedagoog-generalist.

De klacht moet betrekking hebben op de volgende onderwerpen:

- > Oordeel over wilsbekwaamheid van de cliënt.
- > Beslissingen om onvrijwillige zorg in het zorgplan op te nemen of verlenging van de periode waarin onvrijwillige zorg kan worden toegepast.
- > Besluiten over uitvoering van onvrijwillige zorg op basis van het zorgplan.
- > Besluiten over uitvoering van onvrijwillige zorg in onvoorziene omstandigheden.
- > Naleven van verplichting om het dossier bij te houden voor zover dat betrekking heeft op onvrijwillige zorg.
- > Besluiten over verloop en ontslag.
- > Naleving van verplichtingen door Wzd-functionaris en besluiten van de Wzd-functionaris.

Voor klachten die geen verband houden met bovenstaande onderwerpen kunnen cliënten gebruikmaken van onze reguliere klachtenregeling [zie ActiVite.nl of de folder Klachten en complimenten].

Zowel de cliënt, zijn vertegenwoordiger als zijn nabestaanden kunnen een klacht indienen bij de KCOZ. Dat loopt via de organisatie waar de klacht betrekking op heeft. U kunt ActiVite bereiken via klachtwzd@ActiVite.nl. ActiVite zal in zo'n geval contact opnemen met het secretariaat van de KCOZ.

Mentor

De cliënt beslist zelf over de zorg die aan hem wordt verleend, de cliënt voert zijn eigen regie en neemt dus zijn eigen beslissingen. De voorwaarde daarvoor is wel dat de cliënt wilsbekwaam is, dat wil

zeggen dat hij in staat is tot een redelijke afweging van zijn/haar belangen en de consequenties van zijn/haar keuzes. Is de cliënt wilsonbekwaam, dan is de vertegenwoordiger onze gesprekspartner. Als de cliënt geen wettelijke vertegenwoordiger heeft en geen gemachtigde, kunnen familieleden (echtgenoot, geregistreerd partner of levensgezel, ouder, broer, zus, kind, grootouders, kleinkinderen) namens de cliënt beslissingen nemen. Mocht de cliënt geen van bovengenoemde vertegenwoordiging hebben, dan bepaalt de Wzd dat ActiVite de rechter moet vragen een (vrijwillige) mentor te benoemen.

De kosten van de procedure zijn voor rekening van ActiVite en de kosten voor de mentor zijn voor rekening van de cliënt.

**“Bij ActiVite werken
Wzd-functionarissen (artsen)
die verantwoordelijk zijn
voor de naleving van de
Wzd binnen ActiVite”**

“De zorg die we bieden moet zoveel mogelijk de eigen keuze van de cliënt zijn; we zetten onvrijwillige zorg alleen in als het echt niet anders kan”

**Wilt u meer weten over
Wet zorg en dwang?**

- > Ga naar [ActiVite.nl](https://www.activite.nl)
- > Bel via [071] 516 14 15
- > Of mail naar info@activite.nl

ActiVite
Zorg die bij je past

**Check en volg
ons ook online**

Facebook @ActiViteZorg
Instagram @werkenbijActiVite
YouTube @ActiViteZorgt
LinkedIn @ActiVite

Of kijk op [ActiVite.nl](https://www.activite.nl)

